

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3342/2019. (XII. 6.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 45.K.34.349/2019/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Czövek és Deme Ügyvédi Iroda, eljáró ügyvéd: dr. Deme János) útján terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, amelyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 45.K.34.349/2019/28. számú ítélete és a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (a továbbiakban: BMH vagy hatóság) 106-1-79976/5/2018-M számú közigazgatási határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény R) cikkének (2) bekezdését, T) cikkének (1) bekezdését, XXVIII. cikkének (1) bekezdését, a 26. cikk (1) bekezdését és a 28. cikkét.
- [2] Az indítványozó kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság az eljárásának befejezéséig a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 45.K.34.349/2019/28. számú ítélete és a BMH 106-1-79976/5/2018-M. számú közigazgatási határozata végrehajtását „függessze fel”, mert ennek hiányában az indítványozó az oltalmazotti jogait, így különösen a területen maradás jogát nem tudná gyakorolni.
- [3] 1.1. A bíróság alkotmányjogi panasszal támadott ítéletében megállapított tényállás szerint a BMH (a közigazgatási per I. rendű alperese) 2015. október 28. napján kelt határozatával az indítványozó kérelmét a menekültkénti elismerés tekintetében elutasította, egyúttal az indítványozót oltalmazottként elismerte. Az indítványozó a BMH határozata ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyet a bíróság 2016. január 22-én kelt határozatával elutasított.
- [4] A bíróság ítéletében foglaltak szerint ezt követően a BMH hivatalból indította meg 2018. október 30-án az indítványozó oltalmazotti státuszának felülvizsgálata iránti eljárást, és 2018. november 29-én kelt 106-1-79976/5/2018-M. számú határozatával az indítványozó oltalmazotti státuszát visszavonta, egyben megállapította, hogy az indítványozó vonatkozásában a visszaküldés tilalma Szíria (Damaszkusz) vonatkozásában nem áll fenn. Az indítványozót a hatóság az Európai Unió területéről Törökország területére kiutasította és három év időtartamra beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el vele szemben.
- [5] A BMH határozatában – egyebek mellett – arra hivatkozott, hogy az indítványozó oltalmazottkénti elismerését illetően a menedéjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 61. §-ának a) pontja és – figyelemmel arra, hogy a Szíriai Arab Köztársaság Bécsben akkreditált követsége az indítványozó részére 2016. október 6. napján magánútlevelet állított ki –, b) pontja szerinti súlyos sérelmi forma nem hívható életre, ahogyan Damaszkusz vonatkozásban a felhívott törvényhely c) pontja szerinti sérelem veszélye sem áll fenn.
- [6] A BMH határozatában hivatkozott arra is, hogy a Terrorelhárítási Központ (a közigazgatási per III. rendű alperese) a 2018. október 18. napján kelt szakhatósági állásfoglalásában, míg az Alkotmányvédelmi Hivatal (a közigazgatási per II. rendű alperese) a 2018. november 9-én kelt szakhatósági állásfoglalásában azt állapította meg, hogy az indítványozó Magyarországon való tartózkodása veszélyezteti a nemzetbiztonságot.
- [7] 1.2. A bíróság támadott ítéletével az indítványozónak a BMH határozata ellen előterjesztett keresetét elutasította.
- [8] A bíróság előjáróban megállapította, hogy a Met. 75. §-ának (4) bekezdése szerint a bírósági eljárásban a kérelmező személyes meghallgatása kötelező, ezért az indítványozót a személyes megjelenés kötelezettségével idézte a 2019. február 14-i, a 2019. február 25-i és a 2019. március 5-i tárgyalásokra. Az ítéletben foglalt megállapítás szerint: „a felperes idézése szabályszerű volt a 2019. február 14-i és február 25-i tárgyalásokra.

A felperes a szabályszerű idézések ellenére a perben tartott tárgyalások egyikén sem jelent meg, ezért a bíróság a felperes személyes meghallgatását mellőzte.”

- [9] A bíróság az indítványozó keresetét elutasító ítéletében hivatkozott a Met. 15. §-ának *b)* pontjára, amely szerint nem lehet oltalmazottként elismerni azt a külföldit, akinek Magyarország területén tartózkodása a nemzetbiztonságot veszélyezteti, továbbá a Met. 18. §-a (2) bekezdésének *a)* pontjára, amely kimondja, hogy az oltalmazottkénti elismerést vissza kell vonni, ha az oltalmazott a származási országa védelmét önkéntesen ismét igénybe veszi. Végül az ítélet indokolásában a bíróság kifejtette, hogy a BMH a határozatában helytállóan hivatkozott arra, hogy a Met. 61. § *a)–c)* pontjai alapján sem állnak fenn az oltalmazottkénti elismerés feltételei.
- [10] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a támadott ítélet sérti az Alaptörvény R) cikkének (2) bekezdését, T) cikkének (1) bekezdését, a XXVIII. cikkének (1) bekezdését, valamint a 26. cikk (1) bekezdését és a 28. cikkét.
- [11] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét arra hivatkozva állította, hogy a bíróság a Met. 75. § (4) bekezdésében foglalt, a kérelmező személyes meghallgatását mérlegelést nem tűrően előíró törvényi parancs betartására intézkedett ugyan, azonban bírói mulasztás eredményeként nem lehetett meggyőződni arról, hogy az indítványozó – aki a tárgyalásokon nem volt jelen – szabályszerű idézésére sor került volna. Az indítványozó előadása alapján ugyanis a vétívek bíróságra való visszaérkezését a bíróság nem várta meg a tárgyalások megtartásával, így az idézés szabályszerűségét nem lehetett megállapítani. Az indítványozói álláspont szerint a bíróság ezzel megsértette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 59. §-át és a 71. § (2) bekezdésének *a)–d)* pontjaiban foglaltakat is, amelynek következtében elzárta az indítványozót attól, hogy a tárgyalás közvetlenségével élni tudjon.
- [12] Az indítvány szerint a bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg, ezért az, hogy e szabályokat – jelen ügyben a Met. 75. §-ának (4) bekezdését, valamint a Kp. 59. §-át és a 71. § (2) bekezdése *a)–d)* pontjaiban foglaltakat – a bíróság nem tartotta be, az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdésének és az R) cikk (2) bekezdésének a sérelmét is eredményezte.
- [13] Végül az indítványozó – a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatra hivatkozva – állította, hogy a támadott bírói döntés sértette az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét is azzal, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta az indítványozó személyes meghallgatása kapcsán a törvény rendelkezését.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [15] 3.1. Az indítványozó a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét 2019. április 29-én vette át, az alkotmányjogi panaszt 2019. június 27-én – az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül – nyújtotta be. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket, a sérelmezett bírói döntést, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, és az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében biztosított jog sérelmének lényegét, valamint kifejezett kérelmet a támadott ítélet megsemmisítésére. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban támadott bírói döntés alapjául szolgáló közigazgatási peres eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.
- [16] Megállapította ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is, hogy az Alaptörvény R) cikkének (2) bekezdése, T) cikkének (1) bekezdése, 26. cikkének (1) bekezdése és a 28. cikke nem tartalmazzak az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, ezekre a rendelkezésekre alkotmányjogi panasz nem alapítható, ezért az indítványt e vonatkozásban nem vizsgálta.

- [17] 3.2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint hatásköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján kizárólag a bírói döntések alkotmányossági szempontú vizsgálatára terjed ki. Következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata továbbá a tekintetben is, hogy „[a] bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. [...] Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}”. {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}
- [18] Az Alkotmánybíróság tanácsának a fentiekre figyelemmel abban kellett döntenie, hogy az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványa teljesíti-e az alkotmányjogi panasz befogadására vonatkozó feltételeket. A bíróság 2019. március hó 28-án kelt ítélete határozott állítást tartalmaz arról, hogy az indítványozó személyes meghallgatásra szóló idézése a 2019. február 14-i és a 2019. február 25-i tárgyalások tekintetében szabályszerű volt, továbbá arra is, hogy az indítványozó a szabályszerű idézések ellenére a perben tartott tárgyalások egyikén sem jelent meg. Az alkotmányjogi panasz ezzel szemben azt a megállapítást tartalmazza, hogy a vétívek visszaérkezésének hiányában „nem lehetett meggyőződni” az indítványozó idézésének szabályszerűségéről, illetve „nem lehetett megállapítani” az idézés szabályszerűségét.
- [19] Az Alkotmánybíróság, hivatkozott gyakorlata alapján – hangsúlyozva azt, hogy pervezetési kérdésekben sem vizsgálja kizárólag törvényességi alapon a bíróságok tevékenységét –, mérlegelése során azt állapította meg, hogy az indítvány alá nem támasztott, kétséget megfogalmazó állítása – a tárgyalási napokról szóló idézést illetően figyelembe véve azt is, hogy az indítványozó jogi képviselővel járt el a közigazgatási peres eljárásban –, nem veti fel a közokiratnak minősülő ítéletben foglaltakkal kapcsolatban az alaptörvény-ellenesség kételyét, ahogyan nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [20] 4. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdése a) pontja alapján visszautasította.
- [21] Az indítványozó kérte, hogy az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 45.K.34.349/2019/28. számú ítélete és a BMH 106-1-79976/5/2018-M számú közigazgatási határozata végrehajtását az alkotmányjogi panasz eljárásának befejezéséig függessze fel. Az Alkotmánybíróság kivételesen, az Abtv. 61. § (1) bekezdésében foglalt körülmények fennállása esetén hívhatja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére, jelen ügyben azonban – tekintettel az alkotmányjogi panasz visszautasítására – erről nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2019. november 19.

Dr. Juhász Imre s. k.,
helyettes tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1175/2019.

• • •